

skal da erindre om, at vi i Aarene fra 1849, da Grundloven udkom, til den 28de Januar 1852 havde et Krigsministerium, som viste sig til enhver Tid at være i den stærkeste Opposition til Folkethinget, til det Folkething, som med Hensyn til Finantsloven har den langt overvæltende Indflydelse, til det Folkething, der gjentagende Gange har paavist store Mangler, ikke blot i dette Ministeriums Budget, men i hele hans Administration. Gjorde Folkethinget da et eneste Skridt til at benytte sin Ret, som det havde, til i Kraft af den almindelige Valgret at fjerne dette for Regjeringen saa skadelige Element, gjorde det dette? Nei, det gjorde det ikke, og det i Kraft af den ærede Folkethingsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning), der værnedes om dette Medlem af Ministeriet. Og da Kundgjørelsen af 28de Januar 1852 kom, værnedes da Folkethinget om den almindelige Valgret? Nei! (Jo, Jo!) Jeg tillader mig at sige Nei! Den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. A. Hansen) siger, at han var Eiderdanskt ligetil den Dag, men fra den Dag var han det ikke længere. Han har ikke været nogen ivrig Eiderdansk, da han kunde høre sig saa let; der var end ikke Oran af Modsigelse, han saldt vieblikkeligt tilføie, ja han ligesom kastede sig endog Kundgjørelsen næsten i Armene (S. A. Hansen: det er ikke Tilfældet; Barfod: aa jo); det forekommer mig idetmindste saa. Kundgjørelsen kom og berøvede den danske Rigsdag den væsentligste Deel af dens Betydning og det lod det danske Folkething sig paatvinge uagtet den almindelige Valgret; da vi hørte os for Kundgjørelsen af 28de Januar 1852, da erklærede vi, at den almindelige Valgret ikke kunde gennemføres for Diebliffet i Danmark (Tscherning: fordi vi ikke kunde have No). Den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning) siger, at det skete, fordi vi ikke kunde have No. Men hvorfra kom Uroen? Den kom fra Haderne af den almindelige Valgret. Hvo fremkaldte Kundgjørelsen? det gjorde de, der havde den almindelige Valgret, der tyede til Udlandet, der foreholdt Udlandet, hvorledes den blev brugt. Den blev brugt godt nok, men man brugte den som et Middel til at

strømme. Da Kundgjørelsen var udkommen, hvad saa; saa see vi Folkethinget med Skæmpeskridt at glide tilbage og opgive den ene Retighed efter den anden, vi see Folkethinget opgive at faae Indflydelse paa Lovgivningingen (Tscherning: Hør), vi see mere og mere Indflydelsen paa Armeeorningen at forsvinde; alt dette er et Bevis paa, at vi ikke have kunnet bevare den almindelige Valgret med Hensyn til de fælles Anliggender (Tscherning: og nu da vi skulle af med den, maae vi gjøre Spektakler). Efterat vi ere komne paa dette Standpunkt, maae vi finde os i Meget, som vi ellers ikke kunde. Vi ere blevne saaledes trængte tilbage, at der nu kun staaer for os Valget imellem at sætte Fællesforfatningen igjennem nu strax eller at lade disse onde Kræfter, som saaledes have bragt os til det Punkt, hvor vi nu ere, møde og sætte noget Andet igjennem som Frd. af 26de Juli 1854 eller noget lignende, hvormed vi aldeles ikke kunne være tjente hverken til en Begyndelse eller til Enden. — Den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Kreds maa tillade mig, at jeg antog dette. Jeg staaer altsaa bestandig paa det Standpunkt, at dersom jeg skulde stemme i dette Diebliff, vilde jeg sige ubetinget Ja til Fællesforfatningen; men da der nu ligger flere Dage imellem, inden det kommer til Afstemning, vil jeg afvente, om den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Kreds eller nogen Anden formaaer at stille noget Bedre op, der kan føre os igjennem snart; thi hvis det er Tilfældet, skal jeg ubetinget gaae med ham. Hvis ikke, saa finder jeg mig i det, der foreligger og sætter mit Haab til Fremtiden ligesom den sidste ærede Taler, men jeg foretrækker at have noget Bist at sætte mit Haab til; jeg sætter mit Haab deels til, at Fællesforfatningen kan udvikle sig ad den Veie, den selv har anvist og deels til, at der er Bevægelse i den politiske Verden i Europa og at den Tid vil komme, da Alt dette dog ikke kan bestaae længere.

Grundtvig: Ja, jeg kan ikke bede det ærede Thing om Tilladelse til at sjeede det; thi jeg giver aldrig nogen Tilladelse til at sjeede mig og kan altsaa ikke forlange af Andre,